

De keur preferente Ureda in handen van Sander en Jacolien met haar keurdochter Kureda en haar elitedochter Fureda (I), beide vastgehouden door Erik, voor de statige boerderij van de familie Daniëls.

➤ De fokkerij van de familie Daniëls

“Goed luisteren maar je eigen kop volgen”

Ze fokten vele keuringskampioenen, dit jaar was dat Nationaal Veulenkampioen Oreda. Mede een reden om de succesvolle tuigpaardenfokkerij van de familie Daniëls, die bijna elk jaar wel één of zelfs meerdere kampioenen of reservekampioenen brengt, voor het voetlicht te halen.

Tekst: DINI BROUWER — Beeld: JACOB MELISSEN

De familie Daniëls woont in Wageningen in een statige, karakteristieke boerderij. Aan weerskanten van de voordeur houden twee steigerende paarden de wacht. Deze paarden zouden weleens kunnen aangeven dat hier paardenmensen wonen die dan misschien wel niet steigeren, maar beslist geen meelopers zijn. Dat klopt. “Goed luisteren, maar je eigen kop volgen”, zegt Sander Daniëls (65) die met zoon Erik (36) zijn grote passie, de tuigpaardenfokkerij, deelt. Erik luistert ook goed en denkt scherp na over elk antwoord. En moeder Jacolien: die is vooral trots op haar tuigpaardfokkers en is misschien wel hun grootste fan. “Ik vind het mooi dat Sander en Erik zoveel plezier beleven aan de tuigpaarden en dat ze het zo goed met elkaar kunnen vinden. Ze doen alles samen, én ze fokken goede paarden.” Erik: “Als we op de keuring vooraan staan met een merrie, is daar natuurlijk weleens vraag naar. Maar mijn moeder roept dan direct ‘je verkoopt haar niet hoor!’.” Jacolien: “Natuurlijk moet je je kampioenen nooit verkopen.” De twee andere kinderen Daniëls zijn zeker wel geïnteresseerd in de tuigpaardenfokkerij en volgen alles redelijk intensief. “Op een kampioensfeestje zijn ze altijd”, grapt Erik.

De attente en wakkere elitemerrie Dareda met haar trotse baas Sander Daniëls.

Van huis uit

Sander Daniëls runt tot 2012 een melkveebedrijf, maar stapt over op vleesvee en schapen. Nu runt hij zijn 25 hectare grote bedrijf in VOF-verband met Erik die ook hoefsmid is en met zijn gezin in hetzelfde pand woont. Sander's vader, ook een Sander, koopt in 1961 de stermerrie Enara (v.Oregon). Hij fokt daaruit onder andere van Epigoon de stermerrie Jolanda. Deze paart hij met Hoogheid en in 1974 wordt Pilot geboren die het tot goedgekeurde hengst brengt. Met Marius fokt hij uit Jolanda de stermerrie Theodora en deze wordt kampioen op de fokdag in Nijkerk. Sander jr. krijgt het dus van huis uit mee en deelt de hobby met zijn vader. Junior stelt in 1987 op de Nationale Tuigpaardendag een tweejarige hengst, een zoon van Ureterp uit Wolanda (Hoogheid x Epigoon) voor. Sander: “Toen kregen hengsten nog een cijfer voor afstamming en mijn hengst kreeg daarvoor een vijf, de laagste score van die dag geloof ik. Toen was ik er helemaal klaar mee, ik wilde wat anders. Ik zeg weleens: als er geen tweejarige hengsten op de Tuigpaardendag waren geweest, had ik misschien wel nooit mijn huidige fokkerij gehad, het was een heel goed leermoment. Ik vind het nog altijd jammer dat daar geen tweejarige hengsten meer zijn.”

Ballotagecommissie

In 1987 koopt Sander van de familie Korevaar uit Wijngaarden Areda, een telg uit de Ereda-stam. “Mijn vader had het altijd al over de Ereda-stam van Wijnand Meerveld. Dat was zo'n beste stam! Nou, de familie Korevaar fokte ook met die stam en ik wilde van hen de vijfjarige Areda, een dochter van Renovo en volle broer van de

De keurmerrie Amalia van Erik kan ook altijd rekenen op support van Eriks's vrouw Lydia en hun dochters Myrthe en Nynke en zontje Thymen.

hengst Zilverster kopen. Maar dat ging nog niet zomaar, Greet en Sijmen Korevaar moesten er van overtuigd zijn dat Areda goed terecht kwam, ik moest eerst voor een soort ballotagecommissie", lacht Sander. Een jaar later koopt hij haar driejarige halfzus Dereda (v.Wilhelmus), die evenals Areda keur preferent wordt, er ook bij. "Zij was bruin, niet

Sander Daniëls: "Als we dit niveau kunnen vasthouden ben ik tevreden."

de kleur van de Korevaars, geen ballotagecommissie dus", grapt Daniëls. Deze merries worden de twee ijzersterke pijlers onder zijn huidige fokkerij en zij leveren Stal Daniëls eigenlijk vanaf het begin keuringssuccessen op. Dereda's Hoeve staat er dan ook op de gevel van de paardenstal waar tien paarden kunnen staan. Bij aankoop is Dereda dragend van Proloog en op Stal Daniëls wordt Hilbert geboren. In dat jaar wordt Dereda reservekampioen keur/elitemerries

op de UTV en is er veel belangstelling voor het veulen Hilbert. Sander verkoopt het hengstje uiteindelijk aan Jan Schep op wiens stal hij wordt goedgekeurd. "Eigenlijk zijn de Korevaars de fokkers van Hilbert, zij bedachten de combinatie", zegt Sander. Dereda brengt zestien nakomelingen waaronder de in 1992 geboren aangewezen hengst Keizerster (v.Farao) en de in 1997 geboren goedgekeurde hengst Pronkjuweel (v.Jonker). Dereda's zoon Boy W (v.Manno) maakte deel uit van het vierspan van Chester Weber.

Niet zo eenvoudig

Het is nog niet zo eenvoudig om niet te verdwalen in de Ereda's temeer daar Sander ook nog lijnenteelt toepast. Zo paart hij de als eerste aangekochte merrie Areda (v.Renovo) met Hilbert (v.Proloog), de hengst die dus uit de als tweede aangekochte merrie Dereda (v.Wilhelmus) komt. Dat levert dan in 1995 Nareda op die ster preferent wordt en haar nakomelingen, de in 2001 geboren Ureda (keur pef van Jonker) en de in 2008 geboren Dareda (elite

pref van Unieko), zijn tot op heden succesvolle topfokmerries op Stal Daniëls. Sander verkoopt de met veel wit gezegende Fabricius-dochter Lareda uit Arede als tweejari-ge aan Jurjen van der Velden uit Siegerswoude. Daar floreert deze stam buitengewoon en Lareda's achterklein-dochter Larede (v.Eebert) werd dit jaar reservekampioen driejarigen op de Nationale Tuigpaardendag en achterklein-dochter Oreda (v.Icelie), halfzus van Larede dus, staat dit jaar vierde bij de nationale veulens, daar waar Oreda van Daniëls kampioen werd.

Kampioensveulen

Voor het meest recente fokkerssucces gaan we terug naar Nareda die van Jonker de nog aanwezige keur preferente Ureda levert. Zij wordt gepaard met Unieko en dat resul-teert in de zo succesvolle ook nog aanwezige elitemerrie Fureda. Dan is het nog één stap naar Oreda (v.Atleet), de prachtige en chique algemeen veulenkampioen 2019, waarbij bij de eerste aanblik in de stal haar gebeeldhouwde hoofdje al direct haar ras verraad. “En ze draaft met nog

evenveel souplesse als op de Tuigpaardendag”, zegt Erik. “Ik zei het ook al toen ze kampioen werd: die gaat niet weg.” De combinatie Jonker/Unieko is een succesvolle. Sander licht toe: “Ik vind Unieko (Manno x Cambridge Cole, red.) een best bewegende, sterk gebouwde hengst met een mooi exterieur. In onze fokkerij doet hij het heel erg goed, voor ons een reden om hem veelvuldig te gebruiken. Atleet pakt vervolgens goed uit met Fureda, die zelf veel maat heeft en groot van beweging is. Zij matcht wel met een hengst als Atleet.” Fureda is nu weer dragend van Atleet, hoewel Sander wel op maat zal blijven letten zegt hij.

De helft

Fureda en dochter Oreda zijn voor de helft van Erik. “Het veulen Fureda was destijds een huwelijks- en tevens verjaardagscadeau”, vertelt Jacolien. “Je krijgt dan ook de helft van de kosten”, lacht Erik, die wel heel blij is dat hij nu ook participeert in kampioensveulen Oreda. De vraag welke merrie het vlaggenpaard van Stal Daniëls is levert een intensief familieoverleg op. Er blijken meerdere kandidaten

Erik Daniëls: “Ik denk dat een sterk achterbeengebruik een kenmerk is van onze stam.”

Het schitterende merrieveulen Oreda van Fureda was dit jaar nationaal kampioen.

en er kan geen keuze worden gemaakt tussen de diva's Dareda en Fureda. Beide hebben de eer van Stal Daniëls op gelijkwaardige wijze hoog gehouden: het wordt een ex-aequo. De altijd indrukwekkende Fureda is als tweejarige kampioen Oost en reservekampioen NTD, als driejarige algemeen kampioen Oost en reservekampioen op de NTD. Ze behaalt een IBOP van 83,5 en heeft 70 winstpunten. Als keur/elitemerrie wordt ze vervolgens kampioen Oost keur/elitemerries en in dat jaar 2014 ook kampioen aangespannen fokmerries Oost. Op de NTD staat ze dan derde. Stal Daniëls heeft er jaren bij dat ze met drie paarden naar de nationale mag, een reden voor afdeling Oost om hen in 2013 de titel Fokker van het Jaar toe te kennen.

Jonker x Unieko past

Diverse paarden werden er natuurlijk verkocht, ook via de nationale veulenveiling. Uit Ureda (Jonker x Hilbert), die twaalf nakomelingen brengt en nog aanwezig is, behaalt de Manno-zoon Eboy de tweede bezichting en maakt furore als concourspaard op Stal Verboord, waar hij een groot aantal winstpunten behaalt. Ureda's dochter Hireda (v.Unieko) wordt Nationaal Veulenkampioen en wordt als driejarige kampioen in Amerika. Ureda's halfzus Dareda (Unieko x Hilbert), ook vlaggenpaard dus, heeft ook een longlist aan titels en heeft negen kampioenslinten. Ze werd al preferent op haar eerste drie nakomelingen. Als veulen was ze fokdagkampioen, als tweejarige was ze algemeen kampioen Oost en nationaal kampioen, in 2011 als driejarige kampioen Oost en nationaal reservekampioen, als keur/elitemerrie tweemaal kampioen Oost en derde nationaal. Ze heeft een IBOP 81,5 en behaalt 45 winstpunten. Haar zonen

De overvolle prijzenkast in huize Daniëls is een goede afspiegeling van alle successen in de fokkerij.

veulenkampioen Kroonjuweel (v.Fantijn) en Jack D (v.Eebert) worden ster op de hengstenkeuring. Kroonjuweel wordt uitgebracht door Stal Haarsma. Dareda's dochter dochter Ireda (v.Eebert) is elite.

Roots in Wageningen

Dan is er nog de nationaal kampioen driejarigen 2018 Kareda (v.Eebert) van Sander Hoogenberg, waarvan ook de roots in Wageningen liggen. Haar moeder Gareda (ster van Cizandro) is een nationaal veulen en is als tweejarige kampioen Oost. Deze succesvolle lijn is verkocht. De merries van Daniëls weten mede door hun langgelijndheid, hun rijke front en hun formaat altijd indruk te maken. Toch vinden Sander en Erik maat geen

DE MERRIES VAN STAL DANIËLS

- › Ureda (keur pref van Jonker x Nareda ster pref van Hilbert), dragend van Kane BFT
- › Amalia (keur van Manno uit Neandra van Joviaal), dragend van Kordaat
- › Dareda (elite pref van Unieko uit Nareda ster pref van Hilbert), dragend van Atleet
- › Fureda (elite van Unieko x Ureda keur pref van Jonker), dragend van Atleet
- › Kureda (keur van Unieko x Ureda keur pref van Jonker), dragend van Lanto
- › Mareda (Cizandro x Dareda)
- › Nureda (Fantijn uit Ureda)
- › Oredia (Urgent uit Ureda)
- › Oreda (Atleet uit Fureda)

Op de concoursvelden wist Fureda ook indruk te maken. Ze heeft er 70 winstpunten behaald.

specifiek stamkenmerk. Sander: “De combinatie Jonker/Unieko geeft maat, dat komt van Jonker denk ik. Maar we hebben met andere hengstencombinaties ook wel kleine of zelfs te kleine paarden gefokt.” Erik: “Ik denk dat een sterk achterbeengebbruik eerder een kenmerk is van onze stam.”

Ondergewaardeerd

Dan is er nog de vierjarige keurmerrie Kureda (Unieko x Jonker). Zij was als tweejarige kampioen CK Oost en reservekampioen op de NTD. “Maar als driejarige stond Kureda, die dus als tweejarige nog kampioen werd, ergens achteraan in groep 1 op de Tuigpaardendag en daarmee werd ze zwaar ondergewaardeerd vonden wij”, zegt Erik. Kureda is dragend van Lanto. Ze is ook half van Erik, die haar overigens graag helemaal wilde kopen. Sander had daar geen oren naar, de helft verkopen leek hem beter. Jacolien wil dat Erik die handel even toelicht. “Nou ja, dat zit zo. Ik wilde Kureda dus graag helemaal kopen, maar mijn vader zag dat niet zitten. Toen hij op de bank een dutje deed zei ik: ‘Ik wil Kureda van je kopen, ik heb geld bij me, hier is het’. Dat was ook echt zo. Maar ook in zijn slaap verkocht hij haar maar half.” Robbie van Dijk rijdt Kureda op de IBOP, waar ze de fraaie score van 82 punten haalt en brengt haar begin dit jaar een paar keer uit in nieuwelin-

genrubrieken. De merrie doet het daar goed, maar raakt geblesseerd waardoor ze niet meer is uitgebracht.

Uitstapje

Erik maakt in 2005 een uitstapje naar een andere bekende stam. Hij koopt van Jan van Manen het veulen Amalia (keur van Manno uit Neandra pref van Joviaal) en haar moeder, een telg uit de stam van Gebr. den Otter uit Bruchem. Amalia wordt fokmerrie op Stal Daniëls en ze brengt elf nakomelingen waarvan er vijf als veulen op de nationale toer mogen. Dit jaar is dat Orliano (v.Kordaat) die kampioen op de fokdag in Nijkerk wordt en nationaal vierde staat bij de hengstveulens. Twee dochters van Amalia worden ster. Hun vaders zijn Cizandro en Makari Jetsetter. Amalia is weer dragend van Kordaat, al haar fokproducten zijn verkocht.

Niveau vasthouden

Is de familie trots op hun fokkerij en is het fokdoel bereikt? Er wordt goed nagedacht, hoog van de toren blazen willen ze niet. “Als we dit niveau vast kunnen houden, dan ben ik tevreden”, zegt Sander. “Eigenlijk mogen we toch best wel trots zijn op onze fokkerij? Als je ziet hoeveel kampioenen we hebben gefokt!”, zegt Erik met enige schroom. Inmiddels

Op rij in de stal: Fureda, Amalia, Kureda en jaarling Nureda.

voeren al hun fokmerries het predicaat keur of elite. Sander: “Eigenlijk willen we niet met minder fokken. We gaan ervoor om de vorige generatie steeds te overtreffen. We willen een mooi paard fokken. Als je de stal binnenloopt, dan moet daar een

Jacolie Daniëls: “Natuurlijk moet je je kampioenen nooit verkopen.”

mooi paard staan.” Erik: “Er zouden misschien wat meer paarden op de baan kunnen presteren, dat behoort natuurlijk wel tot ons fokdoel. We hebben wel merries uit laten brengen en die hebben winstpunten. Een merrie uit laten brengen doen we meestal één seizoen, daar hangt natuurlijk wel een prijskaartje aan. We kunnen het financiële plaatje redelijk positief houden, omdat we zelf veel faciliteren zoals stallen, weide, hooi, hoefsmid, en we verkopen ook. En we maken de merries zelf klaar voor de keuring, zo blijft onze hobby te doen.”

Keuze beperkt

De hengstenkeuze is een vader/zoon aangelegenheid. “Maar het wordt steeds moeilijker”, zegt Sander. “In vind de keuze beperkt, speciaal wanneer je rekening wilt houden met inteelt. Een hengst zonder Manno- of Patijn-bloed die ons aanstaat wordt een probleem. Ik vind dat er de laatste jaren te weinig hengsten zijn bijgekomen die ons, maar ik denk meerdere fokkers, passen. Ja, ik weet wel, ze moeten ook worden aangeboden! Dat is denk ik ook het probleem.” De hengstenkeuze wordt gemaakt naar aanleiding van eigen waarnemingen. “Voor ons zijn afstammelingenkeuringen, veulenkeuringen, merriekeuringen en concoursvelden de index. Zelf kijken en je eigen kop volgen, zo doen wij dat. In onze kleine tuigpaardenfokkerij is het allemaal goed te overzien”, zegt Sander. ●